

ČASOPIS O ŽIVLJENJU V DOMU
LETNIK 8
FEBRUAR 2017

LE ENO JE POTREBNO

Svečnica

Po starem izročilu se božični čas končuje s praznikom svečnice. Spomnim se, da mi je stari oče pripovedoval, da je bil to včasih pomemben praznik, zlasti na podeželju, saj so na ta praznik hlapci in dekle nastopili svojo službo. Vzhodna cerkev imenuje ta dan praznik srečanja.

Biblično gledano gre res za srečanje. Dva stara človeka (star človek v duhovnosti pomeni moder, poln življenjskih izkušenj in tako modrosti), srečata Marijo in Jožefa z otrokom. Simeon povzdigne otroka in prepozna v njem luč, ki je zasvetila vsemu svetu. S to lučjo naj bi svet postal svetlejši in bolj človeški.

Tako je lahko tudi za vsakega izmed nas svečnica spodbuda, da prinašamo svetlobo in človeškost drug drugemu. Luč je simbol nečesa lepega, toplega, prijetnega ... Na tem mestu si lahko zaupamo, da smo luč in da nosimo to svetlobo v sebi. Mi si sami ne moremo prižgati te luči, prižge jo lahko plamen ljubezni nekoga, ki nas ima brezpogojno rad.

Zato ima prižiganje sveč in njihov blagoslov na ta dan globok pomen. Ob soju sveče prepoznavam v sebi tisti del svojega srca, ki je prižgan z barvo topline, človeškosti in lepega ... in to lahko povzdignem in pokažem svetu. V tej svetlobi lahko gledamo svet v barvah, da se ne bi izgubljali in da na življenje ne bi gledali samo črno-belo.

Liturgija pa svečnico imenuje *darovanje v templju*. Pri sveti maši se Jezus daruje, nas osvobaja nesmisla in strahu pred smrtjo. Nekateri vidijo v starčku Simeonu, ki povzdigne dete Jezusa, predpodobo duhovnika, ko po posvetilnih besedah dvigne in pokaže ljudstvu posvečeno hostijo.

Poimenovanje praznika kot darovanja v templju pa nas vabi, da damo na voljo svoje življenje Kristusu in ob njem prižigamo in širimo Njegovo luč. Zato je to tudi dan posvečenega življenja. Skozi celo zgodovino človeštva so ljudje, ki v sebi čutijo, da se v celoti posvetijo Bogu ali kot rečemo v smislu praznika – da se darujejo Bogu. Danes je to oblika posvečenega življenja ali redovništvo. Možje in žene, ki so se tudi na zunaj posvetili in se darujejo Bogu, se s tem odrečejo poročenosti, osebni lastnini in so na voljo, se pravi svobodno izpolnjujejo to, kar Cerkev prepoznava za dobro in potrebno. To storijo z zavezo zaobljub.

Naj nas svečnica spodbudi, da v sebi najdemo tisto notranjo svetlobo, človeškost, toplino, ki bo ogrela kakšno premraženo srce okrog nas.

Duhovna misel na Radio Prvi: Toni Brinjovc

SVETNIKI – BOŽJI PRIJATELJI

Aleksander

Med najpogostejšimi moškimi imeni je ime **Aleksander** na **47. mestu**.

Ime Aleksander izhaja prek latinskega Alexander iz grškega imena Aléksandros. To je zloženska iz grških besed aléksō 'branim' in anē´r, andrós 'mož, moški'. Po grški mitologiji je bil prvi Aleksander častni naziv Trojanca Parisa, sina Priama in Hekube. Ugrabil je Heleno in s tem povzročil trojansko vojno. Njegova sestra je bila Aleksandra, skrajšano Kasandra. Bila je prerokinja, ki je napovedovala nesrečo. Aleksander je pri Angležih Alexander, skrajšano Al, Ali, Alex,

Alix, Alec, Sandy, Sandie, pri Škotih Alasdair, poangleženo Alastair, Alaster, Alistair, pri Ircih Alastar, pri Italijanih Alessandro, skrajšano Sandro, pri Madžarih Sandor, pri Bolgarih skrajšano Aleko, pri Nemcih Alexander, skrajšano Alex, Lex, Sander, Xander, pri Hrvatih in Srbih Aleksandar, skrajšano Aleksa, Leksa, Leka, Leso, v Bosni in turško Skender.

Ime Aleksander se je v zgodovini najbolj proslavilo z Aleksandrom Velikim ali Aleksandrom Makedonskim, kraljem in osvajalcem, ki je živel od leta 356 do 323 pred Kr. Sicer pa je bilo Aleksander ime mnogih

vladarjev, papežev in drugih pomembnih oseb. Znan je tudi Aleksander Jaroslavič Nevski iz 13. stoletja, svetnik pravoslavne cerkve in knez v Velikem Novgorodu. Bil je uspešen v bojih proti Švedom, nemškemu viteškemu redu in Tatarom. Februarski (tj. 26. februarja) sv. Aleksander je Aleksander Aleksandrijski, mučenec.

Pripravila Marica

HIPOKRATOV KOTIČEK

Gospa Metka Rupnik nas je kar tri leta skoraj vsak mesec izobraževala in poučevala o zdravlilni uporabi "ročic" za naše zdravje in nam predstavila "moč" narave, ki se skriva v rastlinah.

Gospa Metka je bila dolgoletna ravnateljica dolnjelogaške osnovne šole. Bila je predana svojemu delu in je veliko prispevala k vzgoji in izobraževanju mnogih logaških generacij. Tudi sama se je spominjam kot mlade, luštne učiteljice, ki me je učila matematiko in fiziko, ter bila moja razredničarka v sedmem in osmem razredu. Da se pohvalim, ker sem bila pridna učenka, ni imela Metka nobenih težav z mano. Matematiko sem imela res rada, fizike pa nisem najbolje razumela. To je bilo, oooooj, pred štiridesetimi leti. Takrat je bila ga. Metka še na začetku svoje poklicne poti. »Rada sem bila učiteljica,« pravi, poklic ji je bil pisan na kožo. Leta 2015 je prejela naziv častne občanke.

Verjetno ni naključje, da se je po upokojitvi spet podala v izobraževalne vode in je sedaj predsednica društva Univerze za tretje življenjsko obdobje in veliko let tudi predsednica društva za zdravlilne rastline Ognjič.

Veseli smo, da ste pisali za naš domski časopis. V imenu stanovalcev in vseh, ki smo o rožicah radi prebirali vaše prispevke, pa ne samo to, tudi kaj pripravili za naše zdravje, se Vam iskreno zahvaljujemo.

Leonida

LITERARNI KOTIČEK

Kdo neki bi utegnil biti ta mož?

Piše se leto 1836. Svet ni ne boljši ne slabši kot danes, samo drugačen je. Malce manj udoben, toda bolj komoden. Vsekakor si tedanji ljudje lahko za sleherno stvar vzamejo mnogo več časa kot tisti, ki so bili rojeni toliko in toliko let pozneje. Po tlaku ljubljanskih cest in trgov

odmeva topot konjskih kopit; namesto v mercedesih, audijih in beamvejih se dame in gospodje – oziroma z drugo besedo: stebri družbe – prevažajo v bolj ali manj (ne)udobno oblažjenih kočijah in kolesljih. Ni še težav z industrijskim onesnaževanjem zraka, čeprav se na ozkih uličicah glavnega mesta starodavne vojvodine Kranjske težko diha: za neprijetne vonjave – sodobniki so jih označevali celo kot »bestialne« - več kot zadovoljivo poskrbijo konjske fige in najrazličnejše smeti, ki jih meščani odmetavajo, kamor pač pride. Vodovod je tedaj še znanstvena fantastika: v Ljubljani ga mestni očetje zgradijo več kot pol stoletja kasneje. Med prebivalci deželnega glavnega mesta Ljubljane – sredi 19. stol. jih je bilo okoli 15000 – je bilo mogoče leta 1936 srečati tudi Franceta Prešerna. Dandanes je ta mož znan vsakemu Slovencu, v tistem času pa ni bilo tako. Saj ni bil videti kdovekaj posebnega! Meščansko oblečen človek – kakor drugi ljudje, ki so imeli poklicno opraviti s sodiščem. Seveda se je tudi vedelo, da Prešeren piše pesmi. V meščanskih salonih so bili znani njegovi soneti v slovenščini in nemščini.

»Koliko knjig je napisal dr. France Prešeren?« se je glasilo novinarsko vprašanje. Odgovarjali so mlajši ljudje, verjetno dijaki višjih letnikov srednjih šol in študentje, ter se strinjali, da jih je moralo biti okoli sto. Če je napisal sto knjig, potem verjetno ni počel nič drugega. Mimogrede: Prešeren je napisal točno eno knjigo. Ampak to dobro.

Tako so konec leta 1846 končno zagledale luč sveta Poezije dr. Franceta Prešerna. Literarna javnost – tako slovenska kot nemška – jih je ugodno sprejela in Bleiweisove Novice so njihovega avtorja medtem že začele označevati kot slavnega pesnika.

Pesnik je umrl ob zori 8. februarja 1849. Še istega dne so v kranjskem glavnem mestu natisnili tole osmrtnico (kot zanimivost: to je bila prva osmrtnica, zapisana v slovenskem jeziku):

Slovenskemu društvu v Ljubljani je dal gospod

vodja narodske straže v Krajnji žalostni prigodek na znanje, da je naš slavni pesnik gospod

France Prešerin,

dohtar pravice in c. k. (tj. cesarsko-kraljevi) pravdosrednik (tj. odvetnik) v Krajnji, 8. dan tega meseca ob osmih dopoldne, po dolgi bolezni in previden s smertnimi zakramenti umerl.

Pogreb bo v soboto, 10. dan tega meseca, ob desetih dopoldne. Slavnemu možu poslednjo čast skazati, povabi slovensko društvo prijatelje in znance rajnciga, vse ude slovenskiga društva, in sploh vse domorodce, naj pridejo v soboto v Krajnj k pogrebu.

Odtlej je Prešeren za generacijo Slovencev mnogo več kot zgolj eden iz vrste domačih literatov. Je kratko malo naš pesniški genij. Časi se spreminjajo, Prešernovo delo pa ostaja čvrsta skala neminljive lepote v razpenjenem morju minevanja.

Iz knjige Prešeren. doc

JEZA

V mojih globinah tli – skrita,
vroča, goreča, nevarno preteča.
Sprva bobni in daje znak za preplah,
a ko se razbesni, izbruhne vulkan,
z vso silo,
ne stopaj ji v bran.
V besu zalije vse
in žveplo ožge,
dim, ki se dviguje, pljuča zapre.
Za seboj pusti mrtvo deželo ...
Ko uniči vse, s svojo silno močjo,
se vulkan zopet zapre.
Počasi se vse umiri ...
A vsi se sprašujejo v sebi:
»Kdaj opustela narava znova vzcveti?
In kdaj se žrelo vulkansko zopet odpre?«

Tadeja Gnezda

Moji najljubši nečaki, 1. del

Malo čudno se sliši, da ti je nekdo ljubši, toda zakaj je to razumljivo? Z Andrejem, Janjo in Katjo sem preživela veliko časa. Videla sem jih rasti in se razvijati. Hodili so k nama, meni in možu, večkrat vsi trije, ali pa po eden, ali pa sva šla midva k njim. Bili so v varstvu pri nama, ko je sestra, mama, kam šla. Ko smo

že pri tem; njihova mama je bila moja najmlajša sestra Nežka Pišljar, oče pa Polde Rozman. Oba sta bila profesorja.

Večino rojstnih dni smo praznovali pri nama na Črnem Vrhu. Dopoldne, ko sem bila na šoli, jih je pazil mož Vladimir. Imeli so ga zelo radi. Veliko jih je fotografiral, za rojstni dan pa obvezno. Skupaj smo hodili tudi na morje, in sicer v Koper in v Poreč, v hotel Parencium. Prvikrat so se z nama peljali z veliko ladjo, in to s trajektom Liburnija, od Reke do Dubrovnika. Uživali so v vožnji. Na Liburniji smo tudi prespali in se potem naslednji dan vrnili domov. Iz Poreča smo se peljali tudi z letejo ladjo v Benetke in se slikali med golobi na Markovem trgu. Iz Portoroža pa smo se s katamaranom Beneški princ prav tako peljali v Benetke.

Vsi so radi poslušali pravljice in druge zgodbe pa tudi pesmi. Vsi so imeli radi mojega malega psička Meda, ker so ga lahko sami peljali na sprehod. In zdaj nekaj zgodbic o posameznem otroku.

POVODNI MOŽ

Andrej je rad poslušal Povodnega moža Franceta Prešerna. Spal je v mali sobi, ko je bil pri meni. Nad posteljo so bile na polici knjige. Imela sem slikanico Povodnega moža in vsak večer, ko sem ga peljala spat, sem mu jo morala prebrati. Nekega večera sem jo začela deklamirati na pamet. Občudoval me je, da jo znam. Naenkrat je rekel: »To pa ni tako, kar poglej!« In morala sem vzeti v roke slikanico in tisti del še enkrat prebrati. Imel je tri leta in tako dobro je že poznal Povodnega moža.

PADEC V VODO

Andrej je imel malo manj kot štiri leta, ko se mu je rodila najmlajša sestra Katja. Ko je bila mama v porodnišnici, sta bila z Janjo pri nama. Bil je 10. marec. Bilo je kopno in bil je lep, sončen dan. Bilo je okrog 10° C. Ob 14. uri smo šli na sprehod v Balilo. Ob poti je tekel majhen potoček. Ko smo se vračali, sem šla z Janjo naprej. Imela je

dobro leto in pol. Mož Vladimir pa je z Andrejem hodil zadaj. Ozrla sem se nazaj. Mož in Andrej sta spuščala male pahljače za ladjice v potoček. Naenkrat je Andrej zakričal. Prijela sem Janjo v naročje in stekla nazaj. Andrej je padel v vodo in mož ga je pobiral. Pritekla sem in zagrabila Andreja za roko. Rekla sem možu, da gremo naprej. Stekli smo proti domu. Od Andreja je teklo. Imeli smo dober kilometer do doma. Ko smo prišli domov, sem Andreja slekla, skopala in preoblekla. Plašček, ki ga je imel na sebi, je bil nov. Skvačkala mu ga je mama. Oplaknila sem ga, zavila v brisačo in obesila. Ob 17. uri smo bili zmenjeni z mamom Nežko, da bo poklicala po telefonu. Andreju sem rekla, da ne sme strašiti mame s tem, kar se mu je zgodilo. Ko je pozvonil telefon, je zagrabil slušalko in rekel: » Veš, mama, saj ni bilo nič hudega, samo malo sem bil moker.« Hitro sem vzela telefon in povedala Nežki, kako je bilo.

Karolina Medvešček (se nadaljuje)

SPOMINSKE DROBTINICE

Ježeš Marija

Kaj je to zdaj? Pa ne, da bomo ostali lačni? Ne! Je čas prihoda, življenja in odhoda, a zaradi tega ni konec sveta. Odhajajočih se bomo še dolgo spominjali. Želimo jim veliko uspeha v novem življenju, v življenju, ki ga morajo in moramo živeti naprej. »Zakaj gre?« boste vprašali. Poleg kuharja Marka se poslavljata tudi kuhar Damir in njegova senca David. O Marku sem napisal poslovilno pismo že prej. Damir in David sta nas razveseljevala, Damir s kuho – nepozabna je njegova pica, David pa je imel svoje dneve, bil je kot pomladansko vreme. Prijazen, ni pa prenesel našega godrnjanja. Hitro je naredil red! Vsak ima svoj pristop. To je svoboda vsakega posameznika, a na prvem mestu je ljubezen do poklica, požrtvovalnost do nas, starcev, bolnikov in tudi tečežev. Kar je bilo hudo med nami, pozabita. Spominjajta se lepih trenutkov. Hvala v imenu vseh.

Dragi Damir!

Prišel si vesel,
da na novo bi začel,
se v kuhinji izkazal,
za kar si si želel.

Ko začimbe za začetek si naročil,
si že v težave skočil,
ker pri nas se govori,
da smo najboljši.

Čas je tekel naprej,
pice si pekel kot še noben prej,
še so stvari, pa raje ne bi,
kajti spoznal si,
da naprej ni več poti,
da z družino na morje ne boste šli!

»Oči, ti,« ti Oskar govori,
»evrčkov premalo imaš ti,
pa še skoraj nobene sobote in nedelje te doma ni!«

Torej pojdi veselo naprej,
nazaj ne glej,
le Oskarju in ženi
svoj čas nameni.

Sodelavci

»Devetintrideset« let Ivane Prem

Desetega januarja 2017 je naš Peter pri jutranji molitvi uslužbencev Doma Marije in Marte oznanil Ivanin osebni praznik. Z molitvijo Oče naš smo ji zaželeli vse najboljše. Popoldne nas je presenetilo povabilo na »špehovko« in na kozarec vina za na zdravje. Skupaj z njeno nečakinjo smo ji nazdravili za preživetih 93 let. Pesem, dobre želje ter druženje nas je združilo v skupnost Doma Marije.

Slavko Ogrizek

Božični koncert Društva upokojencev Logatec

Logaški pevski zbor je bil že velikokrat nad nami v Domu Marije in Marte. Upokojenskemu večinoma ženskemu zboru pa se pridružujejo tudi moški: kot pevec, dirigent ter kitarist in harmonikar. Kako lepo je, da se »penzionisti«[»] družimo. Eni pojejo, drugi nemočni poslušamo. To ni medgeneracijsko druženje, ampak druženje enakih. Eni so kolikor toliko zdravi, da nas lahko še razveseljujejo. Ubrano petje se je vzpelo do naših src in nazadnje do podelitve daril Božička enakih za vse. Duo harmonike in kitare je pripomogel, da so nas Božički, ki so delili skromna darila, povabili na ples. Za lepoto dogajanja je bilo vredno, da me je križ matral kar par dni.

Upokojenci Logatca so praznovali šestdesetletnico, upokojenski pevski zbor – drugo leto trideset let in naš Dom petindvajset let. Krasno in še mnogo let vam in nam.

Slavko Ogrizek

TAKE LUŠTNE

Zgodbica o dobrem snežaku

Jožefova dvorana 13. decembra 2016, dvignjen oder, kulisa hiške. V dvorano pridrvi brzovlak z malčki, glista z malo večjimi heroji iz Miklavževega vrta.

Malo starejši otroci v vozičkih ter ostalo društvo iz Doma Marije in Marte. Le kaj bo to, smo se spraševali. Dijakinje srednje šole iz Ajdovščine so stopile na oder. Zima, dve deklici sta napravili iz snega snežaka. Snežak ne bi bil pravi snežak brez črnih gumbov, črnih oči, rdečega korenčkovega nosu, lonca na glavi, metle ter da možaka ne bi zeblo, šala. Pa pridejo prosjaki. Eden želi to, drugi drugo, zajček korenček, drugega zebe in tako dalje. Dobri snežak iz ljubezni in usmiljenja razda vse. Pozdravi ga sonce, a ta pozdrav je pomenil, da se je snežak stopil.

Otroci vrtca so sodelovali v igrici, mlajši s plezanjem po vlakcu ali v naročju vzgojiteljice. Zgodbica o dobrem snežaku naj bo poduk tudi nam, pa ne v smislu, da je dobrota sirota. Ne bodimo snežaki na soncu!

Slavko Ogrizek

Druženje v vrtcu

Danes je dan za otroke oranžne sobe potekal malo drugače. Po zajtrku smo dobili obisk dveh obiskovalk doma Marije in Marte. Otroci so bili obiska zelo veseli in začeli prinašati knjige, ki so jih gospe pogledale skupaj z našimi malčki.

Še bolj pa so bili navdušeni nad skupnimi igrami.

Med seboj so tekmovali in se spodbujali.

Oranžna soba, januar 2017,
Boža in Rahela

MEDGENERACIJSKE SKUPINE

- BETANIJA: sreda ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- EMAVS: torek ob 15. uri v V. nadstropju Doma Lazar
- MARIJA: četrtek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije
- MARTA: torek ob 15. uri v jedilnici Doma Marije

TEDENSKE AKTIVNOSTI

- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 7.10: telovadba v Domu Marije;
- PONEDELJEK, SREDA, PETEK ob 9.10: telovadba v Domu Lazar;
- TOREK ob 9. uri: vaje za spomin v fizioterapiji VI. nadstropje;
- ČETRTEK ob 9. uri: kreativna delavnica v pritličju Doma Marta;
- PETEK ob 10.30: sv. maša v kapeli Doma;
- SOBOTA ob 10. uri: druženje s skupino Nazaret;
- NEDELJA ob 10. uri: sv. maša v župnijski cerkvi.

MESEČNE AKTIVNOSTI

- ČETRTEK, 2. 2. 2017, SVEČNICA, ob 10. uri: sv. maša v cerkvi;
- TOREK, 12. 2. 2017, ob 13.30 uri: druženje z otroki RK iz OŠ;
- SOBOTA, 11. 2. 2017, ob 18. uri: Lurška mati božja - srečanje bolnikov;
- SREDA, 15. 2. 2017, ob 10. uri: obisk otrok;
- ČETRTEK, 16. 2. 2017, ob 19.30: predavanje v Jožefovi dvorani;
- SREDA, 22. 2. 2017, ob 15. uri: potopisno predavanje;
- SREDA, 22. 2. 2017, ob 9.30: kino v Jožefovi dvorani;
- ČETRTEK, 23. 2. 2017, ob 9.30: knjižničarka na obisku;
- ČETRTEK, 23. 2. 2017, ob 14. uri: praznovanje rojstnih dni;
- TOREK, 28. 2. 2017, PUST, ob 15. uri: pustovanje v Jožefovi dvorani,

Papež: Vsako življenje je sveto

Papež Frančišek je znova izrekel ostro kritiko splava in evtanazije. »Logiki odmetavanja in upadanju prebivalstva« bi morali nasprotovati s »kulturo življenja«, je spodbudil ob sklepu nedeljske opoldanske molitve angelovega češčenja v Vatikanu. Frančišek je pozval k molitvi za vse ženske, ki razmišljajo o splavu. Ne smejo se počutiti osamljene in zapuščene, je dejal papež. Enako velja za vse ljudi, ki so v zadnjem obdobju svojega življenja. Vsako življenje je sveto, je poudaril papež.

V nagovoru je navedel besede Matere Terezije: »Življenje je lepo, občuduj ga; življenje je življenje, brani ga!«

RAZVEDRILO

V literaturi obstajajo pari, ki sodijo skupaj. Povežite jih med seboj in opišite njihovo zgodbo!

**JANKO
ROMEO
TRISTAN
KEKEC
VOLK
ČEBELICA MAJA
SNEGULJČICA
MUCA**

**PALČKI
MOJCA
KOZLIČKI
COPATARICA
METKA
JULIJA
IZOLDA
VILI**

SMEJALNICA

ZAHVALA

Teta Liza mali Barbari podari deset evrov. »Si ostala brez jezika?« mamica krega Barbaro. »Se ne boš nič zahvalila?« Ker je Barbara še naprej tiho, mamica reče: »In kaj jaz rečem očku, ko mi da denar?« »Ti rečeš: »Ali je to vse?« Odgovori Barbara.

VEČJA PLEŠA

Prijatelja se pogovarjata in prvi reče: »Ti si bolj plešast od mene!« »Kako sem lahko bolj plešast od tebe, ko pa sva oba popolnoma plešasta?« »Ker imaš večjo glavo!«

ROŽICE

Kako te je pa včeraj zvečer sprejela žena, ko si prišel tako nabrkljan domov?« »Vame je metala rožice.« »Kaj takega!« »Ja, samo iz lončkov jih pa ni dala!«

Zbrala M. Č.